

bij te werken. Onderling afwijkende nationale lijsten mogen geen technische belemmering voor de handel vormen.

6.9. *Artikel 5.7*

Het woord „standaardwaarde” is hier beter dan de term „gemiddelde”. Hetzelfde geldt voor de definities in artikel 1 (k).

6.10. *Artikel 5.8*

Hoewel het geen ideale oplossing is, dient de Commissie te onderzoeken in hoeverre het gebruik van tabellen of visuele symbolen als alternatief voor woorden kan worden toegestaan. Zulke alternatieve presentatie-

methoden dienen echter geharmoniseerd te worden ten einde verdere handelsbelemmeringen te voorkomen.

6.11. *Artikel 7*

Het Comité onderschrijft de overgangperiode die de Commissie voorstelt, d.w.z. „x maanden na kennisgeving”; zij zou de Commissie willen aanmoedigen, deze methode eveneens in andere voorstellen voor richtlijnen toe te passen.

6.12. *Algemeen*

De lid-staten moeten het onderling eens zijn te worden over standaardmethoden voor de analyse van levensmiddelen en gemeenschappelijke tabellen van het gehalte aan voedingsstoffen in levensmiddelen.

Gedaan te Brussel, 26 april 1989.

*De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité*

Alberto MASPRONE

Advies over het voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende het rookverbod op openbare plaatsen⁽¹⁾

(89/C 159/16)

De Raad heeft op 19 januari 1989 besloten, overeenkomstig artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap het Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumentenvraagstukken, die met de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 4 april 1989 goedgekeurd. Rapporteur was de heer A. Silva.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 265e zitting (vergadering van 26 april 1989) het volgende advies uitgebracht, dat met 71 stemmen vóór en 25 stemmen tegen bij 19 onthoudingen werd goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. De ontwerp-aanbeveling van de Raad over „Het rookverbod op openbare plaatsen” sluit aan bij het reeds eerder door het Economisch en Sociaal Comité⁽²⁾ goedgekeurde programma „Europa tegen kanker”, en meer in het bijzonder bij het onderdeel „bestrijding van het roken”.

1.2. Het onderhavige voorstel is het vierde dat op dit gebied aan het Comité is voorgelegd. De drie andere zijn:

- voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake de onderlinge aanpassing van de belastingen op sigaretten, en voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake de onderlinge aanpassing van de belastingen op andere tabaksfabrikaten dan sigaretten⁽³⁾,

⁽¹⁾ PB nr. C 32 van 8. 2. 1989, blz. 9.

⁽²⁾ PB nr. C 105 van 21. 4. 1987.

⁽³⁾ PB nr. C 237 van 12. 9. 1988.

- voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de harmonisering van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lid-staten inzake de etikettering van tabaksprodukten⁽¹⁾,
- voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de harmonisering van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lid-staten inzake het maximale teergehalte van sigaretten⁽²⁾.

2. Algemene opmerkingen

2.1. Het Comité stemt in met het Commissievoorstel, maar wenst hierbij de volgende kanttekeningen te plaatsen.

2.2. Het Comité juicht het toe dat de Commissie nieuwe maatregelen neemt in de strijd tegen het roken, die een efficiënt middel vormt om het aantal sterftegevallen ten gevolge van kanker in Europa te verminderen en tevens andere, door het contact met tabaksrook veroorzaakte ziekten (al dan niet met dodelijke afloop) terug te dringen.

2.3. Het Comité erkent dat de strijd tegen het roken een langdurig proces is waarbij met name aandacht moet worden besteed aan de opvoeding en de medische begeleiding van degenen die met roken ophouden. Een aanbeveling is naar zijn mening echter een wel zeer bescheiden en bovendien ongeschikt middel om dit probleem aan te pakken.

2.4. In zijn advies over het teergehalte van sigaretten⁽³⁾ heeft het Comité erop gewezen dat „in het belang van de individuele en de volksgezondheid alles in het werk gesteld moet worden om roken in het algemeen terug te dringen”.

2.5. Het Comité is zich ervan bewust dat roken een verhoogd risico op ziekten en vroegtijdig sterven oplevert, omdat het in hoge mate en specifiek kankerverwekkend is.

2.6. Uit recente studies die de Wereldgezondheidsorganisatie heeft laten uitvoeren, is gebleken dat de risico's voor niet-rokers die in gesloten ruimten met tabaksrook in contact komen, even groot zijn. Een verhoogd risico bestaat vooral voor zwangere vrouwen en ongeboren baby's, kinderen, bejaarden en personen met aandoeningen van de luchtwegen of hartziekten.

2.7. Bij de verbranding van tabak komen vrij:

- directe kankerverwekkers:
  - benzopyreen,
  - 5-methylchryseen,
  - dibenzanthraceen;
- indirecte kankerverwekkers:
  - vluchtige fenol,
  - zuurverbindingen.

2.8. De kankerverwekkers die de roker de lucht in blaast en de kankerverwekkers die in onze omgeving aanwezig zijn, leiden samen tot een verhoogd risico op longkanker of zelfs kanker in mond- en keelholte en in het strottenhoofd, maagkanker, enz.

2.9. Actief roken (sigaretten, sigaren, enz.) kan bovendien tot ongelukken en brand leiden. Er zij op gewezen dat het rookverbod op openbare plaatsen in de meeste lid-staten oorspronkelijk is ingevoerd ter voorkoming van brand.

2.10. Steeds meer rokers sterven vroegtijdig of worden ziek ten gevolge van het roken en meer in het bijzonder van het inhaleren van de rook.

2.11. Het Comité herinnert er voorts aan dat in wetenschappelijke studies en rapporten ter zake steeds maar weer wordt aangetoond dat tabak een van de voornaamste vervuilers van de lucht in gesloten ruimten is.

Het Europees Parlement⁽⁴⁾ heeft erop gewezen dat de nodige aandacht moet worden besteed aan de kwaliteit van de lucht in gesloten ruimten, waarin de mens uiteindelijk het grootste deel van zijn leven doorbrengt.

Voorts herinnert het Comité eraan dat de Commissie in haar vierde actieprogramma voor het milieu toegezegd heeft, preventieve maatregelen tegen luchtvervuiling in gesloten ruimten te zullen uitwerken en uitvoeren.

2.12. Het Comité verzoekt de Commissie daarom te overwegen of het rookverbod op openbare plaatsen niet kan worden opgenomen in deze maatregelen ter bescherming van de kwaliteit van de lucht in gesloten ruimten.

2.13. Niettegenstaande de eventuele sociaal-economische gevolgen van de maatregelen ter beperking van het tabaksgebruik, is het volgens het Comité in het belang van de volksgezondheid wenselijk dat de Commissie verder gaat met de uitvoering van het programma ter bestrijding van het roken.

2.14. Roken is het resultaat van een psychische behoefte (stress, imitatie, motorische drang, enz.) en van verslaving aan nicotine, en wordt daardoor een maatschappelijke plaag.

Het Comité beveelt de Commissie daarom aan, het roken nog veel actiever aan te pakken dan zij tot nu toe gedaan heeft. Zo zou zij met name voorlichtings- en bewustwordingscampagnes moeten opzetten waaraan

⁽¹⁾ PB nr. C 48 van 20. 2. 1988, blz. 8.

⁽²⁾ PB nr. C 48 van 20. 2. 1988, blz. 10.

⁽³⁾ PB nr. C 237 van 12. 9. 1988.

⁽⁴⁾ PB nr. C 290 van 14. 11. 1988.

bekende Europeanen deelnemen en die vooral op jongeren gericht zijn (actieve reclame). Ook zouden ontwenningcentra voor rokers moeten worden opgericht.

2.15. Het Comité neemt er kennis van dat de Commissie de Raad een richtlijnvoorstel zal voorleggen om de reclame voor tabaksprodukten te reglementeren.

Aangezien onomstotelijk vaststaat dat tabak schadelijk is voor de gezondheid, vindt het Comité dat de lidstaten in Gemeenschapsverband zouden moeten streven naar een verbod op directe of indirecte reclame voor tabak (met inbegrip van sponsoring in de sport).

2.16. Er bestaat groeiende bezorgdheid over het feit dat kinderen tot roken worden aangezet omdat te kust en te keur imitatieprodukten worden aangeboden (kinderen willen volwassenen nadoen). Daarom dringt het Comité erop aan dat de Commissie, eventueel in het kader van actie nr. 8 (bescherming van kinderen), een voorstel uitwerkt om de produktie en de verkoop van dergelijke artikelen minder aantrekkelijk te maken.

Ondertussen moet er in de anti-rookcampagne, die bestemd is voor rokers en toekomstige rokers, zoveel mogelijk op worden gewezen dat ook imitatie-tabaksprodukten schadelijk kunnen en zullen zijn.

3. Bijzondere opmerkingen

3.1. Overwegingen

Het Comité stelt voor dat in de overwegingen bij de ontwerp-aanbeveling tevens verwezen wordt naar ongevallenrisico's en brandgevaar in verband met het roken.

3.2. Punt 1, tweede alinea

De aan rokers voorbehouden ruimten zouden van luchtverversingsinstallaties moeten zijn voorzien.

Het Comité stelt voor na „goedbegrensde ruimten” de volgende woorden in te voegen:

„Met behoorlijke luchtverversingsinstallaties.”

3.3. Punt 3

Waar het gaat om het roken in het openbaar vervoer moeten veiligheidsoverwegingen uiteraard steeds de overhand krijgen. Hiervan uitgaande vraagt het Comité zich af of het mogelijk is een rookverbod op alle middelen van vervoer toe te passen zonder een bepaalde tijdsduur vast te stellen. Het Comité zou nl. onderscheid willen maken tussen middelen van vervoer waarin deze maatregel zonder gevaar voor de veiligheid onmiddellijk toegepast kan worden (trein, boot) omdat gescheiden ruimten voor rokers en niet-rokers bestaan, en middelen van vervoer waarin dit moeilijkheden oplevert (vliegtuigen, bussen). Voor deze laatste categorie zou in afwachting van een geschikte technische oplossing een bepaalde tijdsduur (b.v. drie uur) moeten worden vastgesteld waarna in speciaal hiertoe bestemde ruimten mag worden gerookt.

3.4. Bijlage 1

Deze bijlage zou dienovereenkomstig moeten worden gewijzigd.

Gedaan te Brussel, 26 april 1989.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

Alberto MASPRONE